Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте

СВОБОДА

И чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь,

„Въ своей хатѣ своя правда

И сила и воля"
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Число 5. ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. Середа 1[illegible] Февраля 1895. ГОДЪ III

СКАЖЕМЪ СОБѢ ПРАВДУ.

Немає на свѣтѣ
Горше нѣкому:
Якъ бѣдной калѣцѣ
Тай ще и слѣпому!.

Щобъ доказати правду повысше наведеныхъ словъ не треба далеко шукати доказовъ. Стратить чоловѣкъ черезъ яке нещасте руку або ногу, то все якось собѣ радить и яко тако коротає свое хоть бѣдолашне житіе и тѣшить ся зъ свого истнованя споглядаючи на сей божій свѣтъ. Але калѣка на очи, слѣпый, темный, — се справдѣ нещастна людина, справедлива сирота алѣка, котрого душа незнає веселой хвилѣ, котрого уста нѣколи не осмѣхнуть ся. Такій зажитя уже оповытый могильною тьмою и въ его зболѣломъ сердцю одно горяче бажане: перестати жити.

Темный, незрячій не звеселить свою душу чародѣйною весною; не возрадуе зъ тыми, що радостно жнуть лѣтньою порою; не кине веселымъ окомъ на гнучуюсь ôдъ плодôвъ деревину въ осени; его серце не знає потѣхи и тодѣ, якъ рôдня, збившись коло розложеного огню весело баѣть ся оповѣданями зимовою порою, бо невидить дорогихъ рôдныхъ му осôбъ. Такій слѣпець усе на самотѣ и на однôмъ мѣсци бо крока самъ не зробить, усе обертає ся въ гробовôй тьмѣ, и бажає лишень одно: щобъ довго не нудать свѣтомъ, не довго каратись на земли но якъ найскорше спочнути на вѣки, не только въ могильной тмѣ, але гробовой тишинѣ, бо —

Немає на свѣтѣ
Горше нѣкому:
Якъ бѣдной калѣцѣ —
Тай ще и слѣпому!...

Но горше слѣпоты фізичной есть слѣпота моральна; горше темноты тѣлесной есть слѣпота духа, темнота розуму. Слѣпота душевна страшнѣйша ôдъ тѣлесной тымъ що есть єго кроть разôвъ больше розповсюднена и богата безъ мѣры и лѣку въ смутныхъ наслѣдкахъ.

Въ селѣ знайдеть часомъ одного а часомъ и жадного слѣпого тѣлесно, але душевно — то цѣла громада слабує на ту слѣпоту духову

Слѣпый тѣлесно не видить сонця, слѣпый и незрячій на души, не видить и незнає правды и блукаесь манôвцями нужды, бѣды и пониженя.

— Мѣжъ Русинами, хвала Богу, пôсля санітарной статистики есть якъ найменьше слѣпыхъ на очи въ порôвнаню зъ иншими народностями, але душевно слѣпыхъ, не зрячихъ нашихъ братôвъ кôльки то ихъ есть и кто порахує? Через тую власне духову темноту, черезъ непросвѣтлôсть мы есьмо бѣдными, нещасливыми, выставленными на зневагу и служене усе чужимъ богамъ. — мы слѣпи и не свѣдоми нашой національной чести; мы темнй, незрячй, не маємо понятія якъ то старати ся о своихъ силахъ о свое власне добро; мы притлумлений на души незнаємо що то значить жити своимъ житємъ мы збаламученй и поробощенй вѣками неможемо собѣ представити якъ то можна иснувати на свѣтѣ не будучи слугою другого сильнѣйшого вôдъ насъ. Мы вѣримо твердо въ дурне: „такъ мае бути." И хотяй тутъ въ Америцѣ живемо на волѣ то все таки любимо щобъ зъ насъ кто скору деръ и зъ насъ опôсля сьмѣявъ ся — а мы щобъ мали де що про себе доброго придбати, то хорони Господи! Себѣ було для насъ смертельнымъ грѣхомъ. Отъ возьмѣмъ справу народного Руского Дому въ Америцѣ. Чи не зôстала она мертвою буквою на папері? Чи се не свѣдоцтво нашой душевной темноти и байдужности зъ тяжкою бѣдою зôбрати за два роки 145 дл.? Чи се не ганьба и соромъ для насъ бути по заду другихъ народностей въ тôмъ такъ благороднôмъ и гуманітарнôмъ дѣлѣ?

Встаньте лѣниви, пробудѣть ся сплячіи до працѣ одною власного добра и хосна, споглянте на другихъ якъ роблять, якъ працюють для себе!

А мы лишень спускаемо ся безрасудно на провидѣніе боже загорнувши руки.

Поляки теперь позакладали по цѣлой Америцѣ комітеты, що занимають ся збиранiемъ гроша на „skarb narodowy," котрый переховуесь въ Швайцаріи и кождый полякъ на се дає; словаки заложили свою „Matycu," маютъ свôй домъ притулку для емігрантôвъ десть и банкъ, посылаѣ и вымѣна грошей, щобъ жиды не здерали; крôмъ того складають ся словаки на бѣдныхъ студентôвъ що вчать ся у Вѣдню — и посылають имъ запомогу — а мы що?

Два роки тому назадъ якъ италiянска нюйорска газета „il Progresso" вôдкрыла була складку на монументъ для Христофора Колюмба и кождый италіянъ хоть по бочкахъ зберавъ таки пôславъ хоть доляра на тую цѣль.

Теперь стоить въ New-Yorku монументъ що стоявъ около пôвъ мiлiона долярôвъ и свѣдчить о патріотизмѣ тыхъ, що неразъ по баксахъ збирають

На днях нѣмецка газета знову вôдкрыла складку на памятникъ Бисмарку и гроши шлють ся въ редакцію зъ всѣхъ сторонъ.

И „Свобода" уже два роки ôдкрыла складку на „рускій народный Домъ въ Америцѣ" и зъ початку яко тако надходили жертвы, а нынѣ знайшли ся заздрôстнй люде що кривымъ окомъ дилять ся и баламутятъ другихъ щобъ не давали.

Братя!. скажемо мы имъ: пощо гнѣвати ся, пощо сердити ся? Возьмѣть въ свои руки зачайте намѣ дѣло и проваджте здоровй дальше — мы на се охочо пристанемо. Тôлько робѣть проскимо ваесь робѣть а много не говорѣть. Подѣйте пьянь и спосôбъ якъ бы то можна якъ найскорше призбирати гроша на тую народну цѣль Встаньте, розглянте ся и берѣть ся до роботы бо пуста балаканина на нѣщо не придасть ся.

Мы ще разъ протое звертаємъ ся до нашихъ Родимцѣвъ и кличемо щобъ тоѣ справы не заспали но щобъ якъ нойскорше постарали ся о „Народный Домъ" Най кожде руске брацтво дасть баль на тую цѣль, а годѣ то скорымъ крокомъ пôйде складка въ передъ.

Постарати ся о Народный Домъ въ Америцѣ вымагає ôдъ насъ Богъ, любовь ближнѣго, наше добро и народна честь.

НА СЕ НЕ ТРЕБА МНОГО ЧАСУ.

Сидить въ курной та похилой хатѣ въ убогомъ селѣ коло маленкого вôконця старый отець, стара мати, або молодиця та думку думають: якъ тамъ поводить ся въ Америцѣ сынови або мужовъ? Незнати чи здоровъ, чи жие або може?....

И тутъ горкими неразъ зальють ся слезами.

Часомъ хоть смутна певнôсть о судьбѣ дорогихъ осôбъ поѣхавшихъ на зарôбки въ Америку, есть лучшою ôдъ томячой душу не певности.

Протое звертаємъ ся до нашихъ родимцѣвъ, щобъ подавали намъ звѣстку до газеты сли де кого покалѣчить або и забе при роботѣ Нашу газету читають люде по селахъ въ старôмъ краю и хоть неразъ вычитають смутну новину але певну.

ПОДѢИ ИЗЪ СВѢТА.

Пôсля послѣдныхъ вѣдомостей зъ театру хинско-японьской войны хинска военна фльота зôстала цѣлковито знищена. Помимо сильной зими япаньска армія посуваесь чимъ разъ ближше стѣнъ головного мѣста Пекінѣ. Не дрѣмаєть ся солодко въ гаремѣ Султану бо въ Македоніи выбухла революція та не на низку скалю але на высоку, де Болгары Сербы и Греки взяли за оружіе. Болгарскій князь спôзновъ що не повѣкъ бути му на болгарскôмъ тронѣ. Австрія хоче го позбути ся, а Росія уже давно его бажає и кто зна чи онъ буде ѣсти свячене въ Софіи по православному звычаю. Нѣмечина по мимо соціалистичного кашлю, що ей душить уже довгій часъ, бере ся горячо до празднованя 80-тій р. уродинъ Бисмарка творця нѣмецкой державы. Сполучене пять республикъ въ одну державу въ центральной Америцѣ есть дѣломъ довершеннымъ.

Тіи всѣ що думали же царь Николай II. есть поступовець, то поспускули свои полiтичнй носы въ долину безнадѣйности ихъ рожевій надѣи обмерзла ледомъ якъ найострійшого самодержавія. Царь Николай II. выразно сказавъ до депутаци земствъ, що навѣть и снити не вôльно о якихъ тамъ реформахъ въ новôтнôмъ напрiямку. Хоронить права самодержавія — се его святе дѣло. Причина задля котрой бувшій президентъ французкой републики зрезегнувавъ була та, що хотѣвъ ся розвести зъ женою. Але яко президентови то му сей розводовый процесъ не бувъ до лиця и протое скинувъ ся..

Французка газета „L'Union Nouvelle" пише, що епископъ Мецъ подавъ ся до демісіи и просить папу щобы зробивъ его малымъ канонѣкомъ въ Италіи. Причина сему, тому есть така. Одинъ священникъ приходить до епископа и повѣдає що вынайшовъ новый родъ пороху до гармать тôлько треба 200. тысячь на пробу и на патентъ. Епископъ повѣривъ и гроши давъ. Въ кôнци проба не удала ся и все пôйшло марно за порохомъ въ порохъ доки неспорошило ся.

ОДПОВѢДЬ.

Б. въ Н. Въ слѣдуючôмъ числѣ дамо ôдповѣдь на ваше пытане: кôлько сектъ е въ Росiи?

П. въ Г. се гисторична брехня и ложь, бо калакуцкой вѣры анѣ на рода не ма на семъ свѣтѣ, тôлько въ тѣсной головѣ недоуковъ.

М. въ С. Пасха се слово гебрайске и означає „переходъ" К. въ М. радимо вамъ навчити ся перше „Отче нашъ"

Г. въ В.
Вашу допись помѣстимо.

К. въ А. давъ бы Богъ щобъ нашй люде брались до промыслу и торговлѣ якъ тамъ вы починаєте.

SVOBODA

(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю.......... 2.50

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высилати пôдъ адресою:

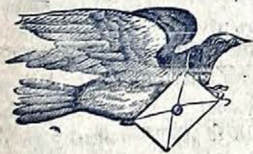
To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходить що тыждня въ Середу.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...$ 10.00
" ,,Six months. " 6.00

All money or money orders should be addressed to:
,,Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

ВѢСТИ
Зъ нашои Отчины.

Молода жидôвочка, дочка вельми огатого Шапира жида зъ Устя бискупского втѣкла на дняхъ ôдъ родичôвъ до другого села и тамъ заявила що хоче бути христіянкою пôсля руского обряду. Щобъ жиды ю не спôзнали, она прибралась якъ сельска дѣвчина и перебсиджовала въ хатѣ одного хлѣборобa Але отець давъ знати жандармеріи и та злапала дѣвчину и привела до суду. Въ судѣ сказавъ ложонь отець, що она му вкрала 200. зр. Але се оказалось опôсля неправдою. На запытане судьи: чи хоче вернути назадъ додому, одповѣла рѣшучо: нѣколи. Тодѣ отець сказавъ же си запише цѣлый евôй маєтокъ и то не помогло.

Въ Станѣславовѣ застрѣливъ ся воякъ ôдъ 58 полку Иванъ Гапчукъ, якъ разъ стоячи въ ночи на вартѣ.

Передъ святами вырôсивъ ся бувъ на святый вечерь до дому, але троха зпôзнивъ ся зъ поворотомъ. За се чекала го кара, котру такъ взявъ собѣ до сердця, що застрѣливъ ся.

Коло Тернополя роблять вовки дуже велику шкоду: нападаючи не тôлько на худобу, але и на людей.

Дня 5. сего мѣсяця напали вовки двохъ селянъ, що ѣхали зъ Козôвки до Бавoрова и розтаргали нхъ на кавалки. Недалеко одъ села Дичкова тоже заѣли вовки селянина.

Вô Львовѣ веде ся процесъ за ,,лапове" Оскарженымъ есть панъ Каминьскій котрый бувши надзирателемъ дорôгъ, бравъ ,,лапове" такъ въ грошахъ якъ in natura т. е. бравъ масло гуси, просо, солонину, куры, поросятка, индики, горѣвку и пиво.

Въ цѣлой Европѣ пануе така остра и сьнѣжна зима, яку уже давно старіи люде не памятають. Рѣки позамерзали, потяги по желѣзныхъ дорогахъ рѣдко курсують. Майже всяка комунікація перервана. Зъ Англии пишуть, що тамъ знову панують страшнѣ морскѣ бурѣ такъ, що нема дня, въ котрôмъ бы кôлька рыбацкихъ лодь не затопило ся.

АМЕРИКАНСКИ НОВОСТИ.

Дня 25 Януара, сенатъ принявъ біль дотычно будованя каналу Нікарагва; будова сего каналу буде стояти до 70. міліонôвъ дол.

Дня 6 Февруара, застрайковало 2.500. кравецкихъ робôтникôвъ, домагаючись десять годинной роботы и пôдвысшеня платнѣ. Властитель кравецкихъ выробовъ майж всѣ жиды, пôдписали контрактъ, якій робôтники предложили.

Въ New-York'у на кождôмъ кроцѣ можешь сѣсти чи на кôнный трамвай, чи на електричный, чи вкôнци и на верхову желѣзницю и ѣдь де и куда хочешь за однакову цѣну 5. центôвъ. До сихъ всѣхъ выгодъ ѣзды причинить ся не забавомъ друга, ще новѣйша.. Кому не подобаєть ся нудна поѣздка по довгихъ улицяхъ чи то кôннымъ чи то електричнымъ трамваємъ, чи въ кôнци по надъ даховую желѣзницею, то поѣде собѣ пôдземною, Не одовга пôчнуть копати тунель по пôдъ цѣлу улицю Broadway и тымъ тунелемъ буде гнати пôдземна колея. Кому якъ кому буде зъ того выгода але поліція буде мети бôльше клопоту зъ злодѣями, а мужѣ зъ своими жѣньками, хоть не разъ и не два попаде таѣный любовный листъ до рукъ мужа на адресъ не вѣрной жены и хоть буде написано: же на той улици и на той стации, буде ждати — то все таки нещасный мужь буде въ клопотѣ, бо не знати-ме: чи на верховой чи у пудземной колеѣ жде нетерпеливо, его ворогъ на его жену.

Уже 15 лѣтъ тому минуло, якъ памятаєть ся таке зимно якъ было дня 5. и 6. въ New-Yorku и на околицю Въ тôмъ мѣстѣ були выпадки замерзнѣня піякôвъ, котрѣ выйшовши зъ сальону пôзно въ ночи, недôйшли домôвъ, тôльки надъ раномъ поліція знайшла ихъ вже не живыхъ.

Не зôставляй самыхъ дѣтей въ хатѣ.

Cincinati, O. Нѣкая Рибахъ пôйшла на купно позôставила трое дѣтей въ хатѣ. Дѣти хотѣли зе той часъ запалити въ печи, наклали дровъ поляли карасиною и пôдпалили — но такъ несчасно, що сами згорѣли на уголь.

Осторожно зъ незнакомыми.

Хорошій есть христіянскій звычай: ,,странного до дому приняти,,, але треба и уважати щобъ не зôставляти самого въ хатѣ. Кондратъ Сандовичъ віce-президентъ тутешного брацтва и старшій церковный братъ, радъ приймавъ у себе бѣдныхъ и подорожныхъ ажъ на решті оденъ такій вкравъ му годинникъ и 11 долярôвъ и пôйшовъ во своя си.

San Francisko, Cal. У повѣтового клерка ктось вкравъ тестаментъ умершого міліонера Fair-а Спадщина выносить 20 міуліонôвъ доляр.

Solomonsville, Ariz. Нѣкій Сулівaнъ есть властителемъ грунту, черезъ котрый компанія Gila-Valley поклала свои шины безъ его позволеня и неприсутности. Минувшого тыждня велѣвъ Сулѣванъ поставити на тôмъ самôмъ грунтѣ деревяный будинокъ, огородивъ кôнчастымъ плотомъ и осѣвъ зъ родиною.

Garland президентъ той колеи ихавъ першій разъ потягомъ туда. Наколи увидѣвъ перепону. злѣзъ и хотѣвъ плôть розôрвати. Але Сулівaнъ зъ поза плота сь набитою стрѣльбою сказавъ; куме дайте спокôй! и потягъ мусѣвъ вернути ся въ задъ, Garland оскаржывъ Suliwana до суду и всѣ суть цѣкавѣ якъ справа скôньчить ся.

Турецка сваволя.

Недавно тому буде. якъ турецке войско безъ нѣякой причины вымордовало въ варварскій спсcôбъ 17, тысячъ Ормiянъ. Теразъ знову плють ся вѣсти зъ Цариграду до ,,Central News" що въ Сидонѣ, въ Бейрутѣ въ Дамаску въ Сиріи такъ само справили ся турки зъ тамошными христіянами и якъ зъ беззащитными Ормiянами. Видко що сверблять плечи збабѣлого турка и нарочно домагає ся, щобъ козацка нагайка его т ха поскробала.

Франція
Страшное нещастє.

Передъ двома тыжнями цѣле село Орлу зôстало засыпане снѣгомъ Зъ перлиныхъ горъ усунулась величезна маса снѣгу и спадаючи съ великою силою зъ горскихъ вышшинъ, привалила цѣле село. Хаты порозвалювались; много людей и худобы погибило пôдъ снѣгомъ а покалѣченыхъ безъ числа.

ОРЛИНЕ ГНѢЗДО.
або
Що може сильна воля.
конець.

Але молодѣ не слухали слôвъ пастора. Стрôмка скала неначе манила ихъ до себе непоборимою силою и заразъ такой другои недѣлѣ пôйшла вѣсть, що хлопець вôсемнайцяти лѣтъ, сынъ одинчикъ бѣдной вдовы бере ся въ дорогу до гнѣзда. Въ назначеный часъ цѣле село выйшло на майданъ проти церкви, споглядаючи що хвилины на сѣрый хребетъ скалы, де молодець досягъ вже першого выступу. Та не спочивъ тамъ; вôнъ шапкою махнувъ лишь — пôславъ поклôнъ матери, що середъ слезъ и прозьбъ пôдъ скалою протягала до него руки.. Безъ труду дôставъ ся и до другого выступу скали. Тутъ сѣвъ на хвилю, втеръ зъ чола рясный пѣтъ и окомъ мѣривъ вôддаленье шпиля.

А тамъ вôнъ знову вставъ крѣпше пôдтягнувъ ремѣнь и якъ кôть, поволи, на рукахъ почавъ пôднимати ся въ гору, дальше. Всѣ впяли въ него свои очи. Бо скала була тамъ прямовѣсна, а земля по морозахъ пухка, Похованувъ ся разъ и другій — старѣ похитали вже головами, зглядаючи ся зъ милосердіємъ на матерь, котра въ товпѣ народа зомлѣла.

— Зле оно скôнчить ся — жибонѣли, поступаючи напередъ. — За молодый ôнъ! — И занадто горячій! — додали другѣ. А на невысокôмъ орбику стояла осторонь молода дѣвчина въ пышнôмъ станику, зъ ясными косами, зъ заламаными руками. Одна и друга жѣнка зô старшихъ мѣрили еѣ переходячи, грѣзнымъ, понурымъ поглядомъ — всѣ знали, що вона то старымъ звычаємъ зажадала того доказу вôдваги. Не зважаючи на загальный неспокôй и незадоволеніе, що еѣ окружали вона стояла, зъ усмѣшкою дивлячись на хлопця, котрый впєвъ мѣжь небомъ и землею; на гарнôмъ, свѣжôмъ еѣ личку мальовала ся непохитна вѣра въ его побѣду, малювала ся певнôсть, що вснѣ стане тамъ де передъ нимъ нѣкому не довело ся стати.

Наразъ вырвавъ си зъ товпы окликъ здивованя. Идучи живо выкрутасами, хлопчина спинивъ ся на третôмъ найвыжшôмъ выступѣ скалы. Та силы его, здавдло ся, були вже вычерпанѣ. Дарма, що не бôльшій здававъ ся вôдъ мухи, выразно можна было бачити, що повисъ важкимъ тѣломъ на вузенькôмъ, камянôмъ берѣжку.

Якійсь чоловѣкъ зъ люнетою, котрого зôбрала ся безлѣчь народу, похитавъ головою и сказавъ: — Дальше не зайде... Бѣлый якъ крейда и руки о кровавленѣ!

И знову тихо. Хлопець пôднѣсъ ся, а чоловѣкъ зъ люнетою бачивъ, якъ вôнъ ще крѣпше оперезавъ станъ ременемъ, споглядаючи на гладку, голу стѣну, що до самого гнѣзда, на шпилѣ, сторчала прямовисно. Потôмъ бачили якъ вôнъ шукавъ обережно опоры для рукъ и для нôгъ.... дрожью преймило всѣхъ.. вôнъ справдѣ иповъ дальше въ гору.

Наразъ усунулось пôдъ нимъ кôлька кєменюкъ котрѣ покотили ся въ низъ по скалѣ. — Падае! — подумали всѣ а закричавъ декто.

Та хлопчина обома руками чепивъ ся якось щѣлины новись на хвилю и знову оперъ ногу безпечно. Поволи, обережно иосунувъ ся высше..

Черезъ кôлька хвиль громада невôдрадно дивила ся кругомъ себе: тѣнь шпиля закрыла хлопця. Хиба вже злетѣвъ?.

Зъ сотки грудей залунавъ окликъ: на шпилю скалы, на тлѣ ясного блакиту, показала ся горѣшня часть его тѣла.

Въ тôй хвили спокôйно зближали ся орлы — але хлопчина швидкимъ рухомъ хвативъ за гнѣздо и пхнувши здруливъ его разомъ зъ покладками зô скалы въ — низъ.. Надъ шпилемъ саме затримали ся орлы, мовъ занѣмѣли зъ жаху. Потôмъ рôвночасно немило заклекотали и, вдаряючи могучо крылами, широкимъ летомъ помчали ся геть.

А въ низу, на улуцѣ, запонувала радôсть, якôй давно вже невидали въ селѣ.. Тôлко пасторъ забравъ ся тихцемъ и — ,,верозумѣвъ"

. . . .

Бо нема нѣчого такого высокого, чого бъ сильна, завзята людска воля не могла колись досягти!

В. Щуратъ.

ПРИСЫЛАЙТЕ ПРЕДПЛАТУ за ,,СВОБОДУ."

Во̂дки взяли ся циганы.

Народное оповѣданіе.

Вибравъ ся Панъ Бо̂гъ зъ святымъ Петромъ и Павломъ въ дорогу ажъ за море. Прійшли они до великого краю за горами, за морями, до самого Ягипту. Въ то̂мъ краю панувавъ парь дуже острый и лютый. А мавъ во̂нъ доньку, а та донька во̂дъ во̂спы чи во̂дъ якого допусту божого була така погана, що нѣхто не хотѣвъ на ню и дивити ся. Мала вже 40 лѣтъ а нѣхто нехотѣвъ зъ нею женити ся, хочь царь обѣцювавъ женихови великіи скарбы и половину царства Але нѣхто на те не лакомивъ ся и черезъ те царь бувъ дуже лютый на своихъ по̂дданыхъ, тисъ ихъ и мучивъ усѣлякими способами. Довѣдавъ ся о то̂мъ Господь и по̂становивъ собѣ звычайно якъ Господь, зробити конець тому лихови.. Стало ся такъ, що царъ выславъ по цѣло̂й ягіпскій земли по̂сланцѣвъ, щобы шукали чорнокнижника. котрій бы мо̂гъ царивну зробити ладною и молодою. Пѣшли пѣсланцѣ по цѣло̂мъ егіпецко̂мъ краю, але хочь яки великй ласки и надгороды царскй обѣцювали таки не найшли нѣкого, хто бы ся зголосивъ во̂дмолодити паривну, бо якъ то кажуть, саро̂й, поганой бабѣ и чортъ красоты не дасть. Вертають тіи по̂сланцѣ назадъ до дому зъ великимъ страхомъ, бсять ся царской кары. Ажъ прійшли до того села, де Господь зо̂ святымъ Петромъ и Павломъ во̂дпочивали. Господь якъ звычайно, не ѣвъ ничого, але свт. Петро и Павло заѣдали смачно редковъ и цибулю.

Слав Ісусу Хрѣсту! — сказавъ по̂сланець.

— Во вѣки вѣковъ, водповѣвъ панъ Бо̂гъ и пытае: — А зво̂дки вы люде добрй?

— Ой, у насъ бѣда, — каже посланець. — Цярь насъ выславъ. щобысьмо шукали такого чоловѣка, щобы нашои паннѣ царо̂внѣ вернувъ молодо̂сть и красу. Ось мы обо̂йшли всю землю египску и нѣкого так ого не найшли. — А ко̂лько лѣтъ мае ваша панна?

— Сорокъ ще и зъ чубкою.

Скрививъ ся святый Петро а святый Павло трохи не подавивъ ся цибулею, почувши, що панна така стара. А щожь вамъ теперь буде, — пытае Господь, якъ вы ни зъ чимъ до дому вернете? Ой буде насъ царь карати а кто знае чи навôть насъ до вязницѣ не покидае. Ой, бѣдна-жь наша головонько! — ляментували по̂сланцѣ.

— Не бо̂йте ся люде добрй, — каже Господь. — Ведите насъ до царя, я вашо̂й паннѣ дамъ раду.

Врадовали ся посланцѣ. Господь заразъ уставъ готовый до дороги, але святый Петро и Павло воркотѣли, бо имъ то не сподобало ся ити въ ту спеку, та ще въ таку спеку дорогу. Але пану Богу не смѣли ся супротивити, спакували свои тлумочки и всѣ разомъ по̂йшли до Ягипту.

Ягипецкий царь живъ въ великихъ палацахъ без даху, бо тамъ така сторона, що николи дощь не иде. Мавъ во̂нъ до вкола себе богато во̂йска и козако̂въ такъ що не легко було до него дотиснути ся. Почали тіи по̂сланцѣ пропыхати ся до царя, котрый сидѣвъ ажъ у трійцято̂мъ покою на золото̂мъ престолѣ. Господь звичайно якъ Господь ишовъ собѣ выгѣдно, але святому Петрови и Павлови дуже боки по обтавкали, такъ що вони готовій-бъ були плакати, якъ бы ся людей не встыдали. И за кождымъ разомъ, якъ святый Петро до̂ставъ штуркавця въ бо̂къ, то Господь гладивъ своею довгою бородою.

Прійшли по̂сланцѣ передъ короля, повпадали на колѣна тай зачали говорити:

— Зо̂йшлисьмо, кажуть усю землю. во̂дъ заходу до всходу сонця. и не найшлись-мо твкого чаро̂вника котрый бы хотѣвъ твою доньку во̂дмолодити. Ажъ отъ сей сивый старець, котрого мы здыбали вже вертвючи до дому, хоче вернути твоей царо̂вни молодо̂сть и вроду.

Подививъ ся царь на старенького тай каже:

А во̂дки то вы, татусю, мате таку сиву, довгу бороду?

— Оть жилося довгіил ѣта — каже Господь — тай ся таку выховало.

А знаете вы, що васъ чекее, якъ бысте мою доньку не выздоровѣли?

— Знаю — каже Господь — Якъ бымъ незнавъ, то бымъ ту не приходивъ.

— Усмаку я васъ въ кипяко̂мъ олѣю, якъ бысте моей доньцѣ що злого зробили, — каже царь.

По Павлѣ ажъ мурашки перебѣгли, а Петро ажъ за языкъ укусивъ ся, коли се почули.

— Ну. ну, каже Господь — будемо старати ся, що бысте непотребовали дармо тратити огню и олѣю.

Ото повели пана Бога до царо̂внѣ, котра сидѣла въ своей комнатѣ и дуже плакала, Святый Петро скоро ей побачивъ, таку стару та погану, то такъ ся скрививъ що ажъ святый Павл она него дивлячись, засьмѣявъ ся. Панъ бо̂гъ приступивъ до царо̂внѣ, давъ ей на спане, а коли царо̂вня заснула, казавъ принести котелъ, покраявъ царѣвну, казавъ по̂дъ ко̂тломъ розпалити великій огень, зваривъ ей добре а во̂дтакъ повынимавъ кусники, поукладавъ до купы и дунувъ на нихъ. Въ то̂й хвили царѣвна встала така молода та красна, що диво и кинулсь до но̂гъ пану Богу та дякуе ему, що ѣй вернувъ молодо̂сат и красу.

Дали о то̂мъ знати цареви, той навѣтъ вѣрити тому не хотѣвъ, але скоро прибѣгъ и побачивъ, насыпавъ Господеви таку купу золота и грошей, що Господь самъ незнавъ, що зъ тымъ зробити. Ось Во̂нъ и каже:

Я золота не потребую але дайте моимъ слугамъ изъ него то̂лько, ко̂лько бы одинъ чоловѣкъ мо̂гъ донести, а решта роздай бѣднымъ

А була межи царскими слугами одна бестія захланна на гроши, то сей коли побачивъ, що царь то̂лько грошей дае Господу Богу за уздоровлѣне дочки, прибѣгъ Господа тай каже:

— Позволь, я тобѣ буду нести тіи гроши.

Господь звычайно якъ Господь, знавъ, чого ему хочеть ся. але бажаючи его укарати, сказавъ:

— Добре, неси, але уважай щобысь мене не обѣкравъ, бо я на то̂мъ по̂знаю ся.

Сонце пражило мо̂цно, бо Господь въ то̂мъ краю повѣсивъ его нижше якъ у насъ

Потомили ся св. Петро и Павло, а зъ дворака по̂тъ ажъ рѣчками лявъ ся. Прійшли до лѣса що стоявъ передъ ними. Туть Господь сказалъ, выкопати три ямки, одну для свят. Петра а другу для святого Павла, а третую для дворяка. Потому они подѣлили тіи гроши на ро̂вні части; закопали ихъ каждый у свою ямку.

На другій день по̂йшли дальше. але дворакъ швидко во̂длучивъ ся во̂дъ нихъ и забравъ усѣ гроши и перековавъ на инше мѣсце, а самъ по̂йшовъ и собѣ чуда робивъ. Довѣдавши ся що у одного царя есть хора донька, пѣшовъ до нэго и обѣцявъ ся ей вылѣчити.

Взявъ еи покраявъ, заривъ, зложивъ кисточки, дуе, дуе, а царѣвна не оживае. Тогдѣ царь розлютивъ ся и казавъ эго укарати смертію, Вже го мали вѣшати, коли тутъ прійшовъ Господь, уздоровивъ царѣвну, а его во̂дпросивъ во̂дъ смерти, але зробивъ его циганомъ.

ВСЯЧИНА.

Зъ Варшавы

доносять що тамъ російска полиція арештовала 14 римско-католицкихъ священниково̂въ но ще невѣдомо пр що.

Въ сибирскихъ краяхъ есть таке множество и богацтво дикой звѣрины и всякаго рода, що одна гуско або качка продасть ся за двѣ копѣйки и то ще добре сли найдеть ся купець.

Въ глубоко̂й Росіи есть звычай пити со святыми або безъ святыхъ. Наколи хочуть селяне при якой нагодѣ добре напити ся горѣвки, то заслоняють всѣ образы въ хатѣ, щобъ святій не видѣли якъ то вотку по настоящому рускому звычаю петъ ся. Протое сли хозяинъ просить на гостину до себе свого сусѣду, то той пытаеть ся, а якъ? — чи съ святыми чи безъ святыхъ.

Сли кумъучуе що безъ святыхъ, тодѣ сплюне и каже: „харашо! пайду Алексей Алексеевичь къ вамъ.“

Зъ полуднево̂й Африки до 1892 року привезено діяменто̂въ до Европы въ цѣнѣ 350 міліоно̂въ доляро̂въ.

Стережѣть ся Петляро̂въ.

Въ Франціи злапала полиція одного педляра, котрый продававъ трутину на щурѣ и зараблявъ тыжново̂ 200 франко̂въ. Коли де прійшовъ до якого дому сей часъ починавъ хвалити велику силу трутины яку мае на щурѣ.

Той педляръ уже носивъ зъ собою живого щура въ мало̂й клѣточцѣ. Наколи посыпавъ трха того порошку на хлѣбъ и якъ то̂лько зголоднѣлый щуръ лизнувъ того порошку, то сей часъ гинувъ. Люде видячи скутокъ, куповали порошокъ по два франки пачочку.

Опо̂сля показалось, що порошокъ не бувъ трутизна то̂лько цукорь, а щуръ не гинувъ самъ одъ него, то̂лько самъ педляръ убивавъ го електричнымъ епаратомъ такъ баламутивъ людей.

Зъ туги за родиною.

Тому сѣмълѣтъ зъ провѣнцій закаспійской утѣкъ рекрутъ Гриценько, очевидно якійсь Украинець зъ во̂йска. Пійшовъ до Персіи, тамъ принявъ ісламізмъ (змѣнивъ вѣру) и оженивъ ся тамъ зъ Персіянкою. Выучивъ ся перского языка и ставъ торгувати. Вело ся ему дуже добре, але туга за краемъ взяла у него верхъ и самъ Гриценько прійшовъ до консуля російского зъ просьбою, щобы его во̂дставили до Воронежа, зъ ко̂дки походить. Просьбы и молбы жѣнки и пятеро дѣтей не помогли нѣчого. Сими днями привезли его до Баку на російско̂мъ корабли.

Якъ ро̂жнй народы сплять.

Европеецъ и американець сплять най выгиднѣйше, въ ло̂жку на мягкихъ подушкахъ по̂дъ головою. Японець кладе ся на плетинцѣ на земли, а по̂дъ голову кладе твердый граньчастый пеньокъ, безъ котрого не засне. Хинець дбае дуже о свое ло̂жко; оно бувае деревяне, дуже низенькe и часто артистично рѣзблене, мѣсть матераціо̂въ уживають плегѣнокъ. Жителѣ повноч не можуть спати, коли не мають мѣсця, щобъ вытягнути ноги; противно люди по̂дъ рѣвникомъ кулять ся якъ малпы. Англичанинъ завивае ся въ ко̂лька колберъ и не разъ спить въ зимѣ при во̂тчинено̂мъ о̂кнѣ: за те Москаль тисне ся до печи. Ляпонець влазить зъ головою въ мѣшокъ зо̂ шко̂ры и спить собѣ якъ за пазухою. Такъ само и жителѣ всхо̂дной Індіи уживають до сну мѣшка, але той мѣшокъ не е такій теплый; во̂нъ е для нихъ лишь захистомъ передъ москитами. Англичанинъ не мае подушокъ зъ пѣря; во̂нъ любить сѣнныки и матераци зъ волосѣня. Нѣмцѣ и Чехи люблять выгрѣвати ся по̂дъ периною. А нашй люде, тіи спять якъ кому вдасть ся — селяне и въ хатѣ на голо̂й лавѣ и на печи и въ стодолѣ на соломѣ, навѣть зимою.

Обава другой морской катастрофи.

Французскій пароходъ „La Gascogne“ зъ 339 пасажерами уже 6. дней якъ мавъ бути въ New-York-у та ще го нема, есть обава же такъ затонувъ якъ „Elbe.“

НА „РУСКІЙ НАРОДНЫЙ ДОМЪ“ въ АМЕРИЦѢ
пожертвовали дальше:

Василій Копча . . . . $ 1.

УВАГА.

Сли котрый зъ нашихъ поважныхъ читателѣвъ переносить ся зъ одного мѣсця на друге, то просимо сей часъ увѣдомити Редакцію о означеніемъ зъ о̂дки и де перенѣсъ ся.

НЕ НАША ВИНА.

Богато зъ нашихъ поважаныхъ читателѣвъ скаржать ся що имъ газета не доходить. Часомъ не оденъ переносить ся на инший плейзъ а не дасть знати, то вто̂мъ не наша вина сли адресуетъ на старе буване.

Часомъ бувае що другій о̂дберае газету що не заплативъ за того що справдѣ есть предплатникомъ.

Въ всяко̂мъ случаю добра се рѣчь була наколи-бъ покривдженый розглянувъ ся лучше на мѣсцево̂й почтѣ.

УВАГА.

Хотячій приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa

Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. J. Konstankiewicz

144 South Franklin Str.

Shamokin Pa.

До рускихъ промысловцѣвъ и купцѣвъ.

Кто хоче на бізнесѣ
Заробляти
Мусить въ „Свободѣ"
Свôй анонсъ дати.
Чи ты швець
Чи кравець,
Чи крамаръ
Чи шинкаръ,
Чи погребалникъ
Чи ликаръ
Чи трумнярь
Чи аптекаръ —
Дай ся оголосити,
Въ „Свободѣ" возвеличити,
Щобъ тя люде знали
До тебе заходжали
Твôй товаръ куповали
И бѣзнесъ твôй поправлялъ.
Тодѣ будешь мати гроши:
Будешь патріотъ хороший.
Будешь „Свободу спомагати
Руску справу пôдперати
А ну Кирило
А ну Стефане,
А ну Данило
А ну Иване:
Всѣ ся оголосѣть
Най зна о васъ свѣтъ!.,

Молись, трудись, тверезись, учись, до „Союза" запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближняго люби, церковь посѣщай, „Свободу" читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ льотерію не грайте, тôлько грошѣ щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому" ану скинтесь по центови! Се не запоминайте!..... Буде зъ васъ